Lietas arhīva Nr. CA-2554-18/35
ECLI:LV:RAT:2018:0824.C30534117.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2018.gada 24.augustā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Sandra Krūmiņa,
tiesnese Sarmīte Vamža,
tiesnese Ilze Ošiņa,
ar tiesas sēžu sekretāru Robertu Eihmani,
piedaloties atbildētājas /pers. A/ pilnvarotajai pārstāvei /pers. B/, atbildētājas /pers. C/ pilnvarotajai pārstāvei /pers. D/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu maksātnespējīgās SIA "/Nosaukums A/" prasībā pret /pers. A/ un /pers. C/ par zaudējumu piedziņu sakarā ar maksātnespējīgās SIA "/Nosaukums A/" apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 8.maija spriedumu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] Maksātnespējīgās SIA "/Nosaukums A/" administrators Aleksejs Petrovs 2017.gada 9.jūnijā maksātnespējīgās sabiedrības vārdā cēlis tiesā prasību pret /pers. A/ un /pers. C/, ar kuru lūgts piedzīt solidāri no abām atbildētājām zaudējumus 83 984,23 EUR apmērā un noteikt prasītājam tiesības saņemt likumiskos 6 % no piedzītās summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Prasītājs prasības pieteikumā atsaucies uz Maksātnespējas likuma 65.panta 8.punktu, 68.panta pirmās daļas 1.punktu, 70.panta otro daļu, 72.[1]pantu, likuma "Par grāmatvedību" 2.panta trešo daļu un Komerclikuma 169.panta pirmo, otro daļu un prasību pamatojis ar šādiem apstākļiem.

/pers. C/ laikā no 2009.gada 12.marta līdz 2013.gada 18.februārim un /pers. A/ laikā no 2009.gada 9.jūlija līdz 2014.gada 4.jūnijam bijušas SIA "/Nosaukums A/" (līdz 2013.gada 2.aprīlim – SIA "/Nosaukums B/") valdes locekles ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi.

2016.gada 13.jūlijā pasludināts SIA "/Nosaukums A/" maksātnespējas process. Ar maksātnespējas procesa administratora 2016.gada 24.augusta lēmumu par parādnieka pārstāvēm maksātnespējas procesā noteiktas /pers. A/ un /pers. C/.

Maksātnespējas procesa administrators 2016.gada oktobrī, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 70.panta otro daļu, nosūtījis /pers. A/ un /pers. C/ kā parādnieka pārstāvēm pieprasījumu par informācijas sniegšanu, parādnieka dokumentu un mantas nodošanu, bet atbildētājas šo savu pienākumu joprojām nav izpildījušas, nenorādot iemeslus, tādējādi pārkāpjot Maksātnespējas likuma 71.pantu.

/pers. A/ tikai 2017.gada 28.februārī nosūtījusi administratoram vēstuli, kurā norādījusi, ka viņas rīcībā nav prasītie dokumenti, un lūgusi administratoru sazināties ar SIA "/Nosaukums A/" vienīgo dalībnieku /pers. F/. Šāda vēstule vērtējama kritiski, jo likuma "Par grāmatvedību" 2.panta trešā daļa paredz, ka pienākums kārtot uzņēmuma grāmatvedību un saglabāt darījumus apliecinošus dokumentus ir uzņēmuma vadītājam, t.i., valdei. Atbildētāja nav iesniegusi administratoram dokumentu un mantas nodošanas-pieņemšanas aktu.

Minētā rezultātā administratoram nav bijusi iespēja atbilstoši Maksātnespējas likuma 65.panta 2.punktam veikt parādnieka dokumentu un mantas pilnu inventarizāciju. Administrators, vadoties no publiskajos reģistros pieejamās informācijas, ir konstatējis, ka parādniekam nepieder reģistrācijai pakļaujama manta, un ir sastādījis ziņojumu par mantas neesamību.

Parādniekam ir reģistrēti kreditori prasījumi, kuru kopējā pamatsumma ir 83 984,23 EUR.

Parādnieks nav iesniedzis Uzņēmumu reģistrā sabiedrības 2015.gada pārskatu. Saskaņā ar sabiedrības 2014.gada pārskatu prasītājam pēc stāvokļa uz 2014.gada 31.decembri bijuši aktīvi par summu 75 783 EUR, t.sk. prasījumi pret debitoriem 68 325 EUR apmērā, krājumi 2 743 EUR vērtībā un pamatlīdzekļi 4 715 EUR vērtībā.

Tā kā atbildētājas nav nodevušas grāmatvedības dokumentus, administratoram nav iespējas atgūt debitoru parādus.

Minētais liecina par to, ka atbildētājas nepilda savus kā parādnieka pārstāvju pienākumus, kavē un padara neiespējamu maksātnespējas procesa likumīgu un efektīvu norisi, ka viņas kā bijušās valdes locekles nav rīkojušās atbilstoši krietna un rūpīga saimnieka mērauklai un ar savu rīcību ir nodarījušas parādniekam zaudējumus, kas ir jāatlīdzina.

[2] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2017.gada 29.jūnija lēmumu daļēji apmierināts SIA "/Nosaukums A/" prasības nodrošināšanas pieteikums –noteikts, ka /Nosaukums D/ novada zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/ierakstāma ķīlas tiesības atzīme uz /pers. A/ piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/ un VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" reģistrā ierakstāma aizlieguma atzīme uz /pers. A/ piederošo transportlīdzekli /TL marka/ ar valsts reģ.Nr./reģistrācijas numurs/, aizliedzot transportlīdzekli atsavināt, pārreģistrēt, izvest to vai izbraukt ar to ārpus Latvijas Republikas, noteikts arī, ka prasība nodrošināma par summu 83 984,23 EUR.

[3] /pers. A/ savā rakstveida paskaidrojumā prasību nav atzinusi, izsakot šādus iebildumus.

Atbildētājai nepamatoti noteikts parādnieka pārstāves statuss SIA "/Nosaukums A/" maksātnespējas procesā un no viņas nepamatoti tiek prasīta zaudējumu atlīdzība.

/pers. A/, pildot sabiedrības valdes locekļa pienākumus, ir rīkojusies kā krietns un rūpīgs saimnieks. Viņa valdes locekļa pienākumus beigusi pildīt 2014.gada 4.jūnijā, tātad vairāk kā divus gadus pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas, sakarā ar gaidāmo bērna piedzimšanu. 2014.gada 5.jūnija dokumentu nodošanas-pieņemšanas akts apstiprina, ka viņa grāmatvedības dokumentus nodevusi SIA /Nosaukums C/, kas kārtoja sabiedrības grāmatvedību. Pēdējā savukārt 2016.gada 15.novembrī visus dokumentus nodevusi sabiedrības vienīgajam dalībniekam /pers. F/.

/pers. A/ pēc maksātnespējas procesa administratora pieprasījuma saņemšanas ir sazinājusies ar administratoru, lai informētu par minētajiem apstākļiem. Rakstveida atbilde nekavējoties netika nosūtīta sakarā ar bērna piedzimšanu un viņas pašas slikto veselības stāvokli.

Jāņem vērā, ka sabiedrība 2015.gadā ir sastādījusi 2014.gada pārskatu, kas nebūtu iespējams bez sabiedrības visā pārskata periodā veiktās saimnieciskās darbības dokumentācijas pārbaudes. Minētais apstiprina, ka visi sabiedrības dokumenti ir tikuši nodoti un bijuši pieejami sabiedrības

jaunajam vadītājam.

[4] /pers. C/ savā rakstveida paskaidrojumā prasību nav atzinusi, norādot šādus iebildumus.

Atbildētāja administratora pieprasījumu par informācijas sniegšanu un mantas nodošanu savā dzīvesvietā nav saņēmusi, līdz ar to līdz šim nav sniegusi paskaidrojumus.

/pers. C/ SIA "/Nosaukums A/" valdes locekles pienākumus pildījusi no 2009.gada 12.marta līdz 2013.gada 18.februārim, pēc tam valdes locekles pienākumus turpinājusi pildīt viena pati /pers. A/, kuras rīcībā palikuši visa sabiedrības manta un grāmatvedības dokumenti. Abas 2017.gada 27.jūlijā parakstījušas apliecinājumu, kas apstiprina mantas un dokumentu nodošanu-pieņemšanu.

Prasītājs nepamatoti noteicis atbildētājai parādnieka pārstāves statusu un nepamatoti prasības pamatošanai atsaucies uz Maksātnespējas likuma 72.[1]pantu, jo atbildētāja valdes locekļa pienākumus beigusi pildīt vairāk kā trīs gadus pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas.

[5] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 8.maija spriedumu SIA "/Nosaukums A/" prasība pilnīgi noraidīta un atcelts lietā piemērotais prasības nodrošinājums.

Spriedumā norādīti šādi argumenti.

[5.1] Maksātnespējas likuma 70.panta otrā daļa nosaka parādnieka pārstāvim pienākumu ar pieņemšanas – nodošanas aktu nodod administratoram visu parādnieka mantu, organizatoriskos, personāla un grāmatvedības dokumentus, rīkojumus, izziņas, pārskatus un sarakstus, kā arī parādnieka zīmogu un spiedogu administratora noteiktajā termiņā, kas nevar būt īsāks par 3 dienām un garāks par 10 dienām pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas.

Maksātnespējas likuma 72.[1]pants paredz, ka parādnieka kapitālsabiedrības valdes locekļi solidāri atbild par zaudējumiem parādniekam, ja maksātnespējas procesa administratoram netiek nodoti parādnieka grāmatvedības dokumenti vai tie ir tādā stāvoklī, kas neļauj gūt skaidru priekšstatu par parādnieka darījumiem un mantas stāvokli pēdējos trijos gados pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas. Šādos gadījumos par parādniekam nodarīto zaudējumu apmēru tiek uzskatīti parādnieka maksātnespējas procesā atzītie kreditoru prasījumi pamatparāda apmērā, kurus nav iespējams segt parādnieka maksātnespējas procesa ietvaros.

No lietai pievienotās Uzņēmumu reģistra izziņas izriet, ka atbildētājas ir bijušas SIA "/Nosaukums A/" valdes locekles ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi – /pers. C/ no 2009.gada 12.marta līdz 2013.gada 18.februārim, /pers. A/ no 2009.gada 9.jūlija līdz 2014.gada 4.jūnijam, un ka SIA "/Nosaukums A/" maksātnespējas process pasludināts 2016.gada 13.jūlijā.

No lietai pievienotā maksātnespējas procesa administratora 2016.gada 24.augusta ziņojuma izriet, ka atbildētājas kā bijušās valdes locekles ir noteiktas par parādnieka pārstāvēm SIA "/Nosaukums A/" maksātnespējas procesā.

Lietai pievienotais maksātnespējas procesa administratora 2016.gada 12.septembra pieprasījums apstiprina, ka administrators ir pieprasījis atbildētājām iesniegt viņu rīcībā esošos parādnieka organizatoriskos, rīkojuma, izziņu un pārskatu, sarakstes, personāla un grāmatvedības dokumentus, kā arī sagatavot nododamās parādnieka mantas un dokumentu detalizētu sarakstu.

Lietā nav strīda par to, ka atbildētājas nekādus parādnieka dokumentus un mantu maksātnespējas procesa administratoram nav nodevušas.

[5.2] Komerclikuma 169.panta otrā daļa paredz ka valdes un padomes locekļi solidāri atbild par zaudējumiem, ko tie nodarījuši sabiedrībai. Minētā panta trešā daļa nosaka, ka valdes un padomes loceklis neatbild saskaņā ar šā panta otro daļu, ja pierāda, ka rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks.

Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 7.jūnija spriedumā lietā Nr.SKC-7/2016 skaidrots, ka no minētām tiesību normām izriet, ka maksātnespējas procesa administratoram, kurš cēlis prasību pret valdes locekli, ir jāpierāda, pirmkārt, sabiedrībai (kreditoru kopumam) nodarīto zaudējumu fakts un apmērs, otrkārt, cēloniskais sakars starp zaudējumiem un valdes locekļa rīcību, treškārt, kā šie zaudējumi ir samazinājuši kreditoru prasījumu apmierināšanas iespējas maksātnespējas procesā, bet valdes loceklis var atbrīvoties no civiltiesiskās atbildības, pierādīdams savas rīcības atbilstību krietna un rūpīga saimnieka kritērijiem.

No lietai pievienotā maksātnespējīgās SIA "/Nosaukums A/" kreditoru prasījumu reģistra izriet, ka parādniekam ir reģistrēti divi kreditori /pers. I/ un Valsts ieņēmumu dienests, kuru pamatprasījumu kopējā summa ir 83 984,23 EUR.

No SIA "/Nosaukums A/" pēdējā Uzņēmumu reģistrā iesniegtā 2014.gada pārskata izriet, ka sabiedrībai bijuši aktīvi 75 783 EUR vērtībā, bet no maksātnespējas procesa administratora 2016.gada 28.oktobrī sastādītā ziņojuma izriet, ka administratoram nav nodota parādnieka manta un dokumenti un ka viņš ir konstatējis, ka sabiedrībai nav manta, kas varētu tikt izmantota kreditoru prasījumu dzēšanai.

Līdz ar to ir pamats secinājumam, ka parādniekam ir nodarīti zaudējumi 83 984,23 EUR apmērā.

Lietā ir strīds par to, vai par šo zaudējumu atlīdzināšanu ir atbildīgas atbildētājas kā bijušās valdes locekles.

Atbildētājas ir paskaidrojušas, ka viņu rīcībā nav parādnieka manta un dokumenti, jo viņas valdes locekļa pienākumus beigušas pildīt vēl pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas, kā krietni un rūpīgi saimnieki nododot sabiedrības mantu un dokumentus tiesību pārņēmējam.

Likuma "Par grāmatvedību" 2.panta trešā daļa noteic, ka par grāmatvedības kārtošanu un visu saimnieciskos darījumus apliecinošo dokumentu oriģinālu, kopiju vai datu attēlu saglabāšanu ir atbildīgs uzņēmuma vadītājs, kas kapitālsabiedrībā ir valde.

2017.gada 27.jūlija apliecinājums apliecina, ka /pers. C/, beidzot pildīt valdes locekļa pienākumus SIA /Nosaukums A/, 2013.gada 18.februārī nodevusi visu viņas rīcībā esošo sabiedrības mantu un dokumentus sabiedrības valdes loceklei /pers. A/, kas savukārt mantu un dokumentus pieņēmusi un uzņēmusies par tiem pilnu atbildību.

No lietas materiāliem izriet, ka 2013.gadā sabiedrība iesniegusi Uzņēmumu reģistrā 2012.gada pārskatu, kuru sagatavojis un parakstījis /pers. J/, savukārt tā pielikumus parakstījusi /pers. A/.

2014.gada 5.jūnija dokumentācijas pieņemšanas – nodošanas akts apliecina, ka /pers. A/, beidzot pildīt valdes locekļa pienākumus SIA /Nosaukums A/, sabiedrības grāmatvedības dokumentus nodevusi SIA /Nosaukums C/, kas savukārt pieņēmusi tos glabāšanā.

Atbildētāja/pers. A/ tiesas sēdē paskaidroja, ka SIA /Nosaukums C/, konkrēti, tās darbinieks /pers. J/ sniedzis SIA /Nosaukums A/ grāmatvedības pakalpojumus, ko administrators neapstrīdēja.

Lietā nav strīda par to, ka uz 2014.gada 4.jūniju, kad /pers. A/ atstāja valdes locekļa amatu, SIA /Nosaukums A/ nebija iecelta jauna valde un tās vienīgais dalībnieks bija /pers. F/. Līdz ar to atbildētājai nebija iespējas nodot grāmatvedības dokumentus kapitālsabiedrības valdei.

Ar lietai pievienotajiem dokumentiem apstiprinās, ka sabiedrība 2015.gada 18.jūnijā iesniegusi Uzņēmumu reģistram 2014.gada pārskatu, ko sagatavojis un parakstījis /pers. J/.

Atbildētāja/pers. A/ pamatoti norādījusi, ka gada pārskata sagatavošana ietver sevī sabiedrības finansiālās darbības dokumentācijas pārbaudi par visu pārskata periodu, līdz ar to secināms, ka uz 2015.gada 18.jūniju pārskata sastādītāja rīcībā bija visi sabiedrības grāmatvedības dokumenti.

2016.gada 15.novembra dokumentācijas pieņemšanas – nodošanas akts apliecina, ka SIA /Nosaukums C/ nodevusi un SIA /Nosaukums A/ dalībnieks /pers. F/ pieņēmis sabiedrības grāmatvedības dokumentus.

Ņemot vērā minēto, ir pamats secinājumam, ka atbildētājas ir rīkojušās kā krietnam un rūpīgam saimniekam pienākas un ka viņas nav atbildīgas par

zaudējumu nodarīšanu parādniekam.

Bez tam, no lietai pievienotajiem dokumentiem izriet, ka /pers. A/ 2017.gada 28.februārī sniegusi administratoram atbildi uz pieprasījumu, norādot, ka viņas rīcībā nav sabiedrības manta un dokumentu, un lūgusi administratoru sazināties ar sabiedrības dalībnieku /pers. F/.

Administrators tiesas sēdē norādīja, ka viņam neesot tiesības pieprasīt dokumentus no citām personām, kas vērtējams kritiski. Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 27.panta pirmās daļas 1.punktu administratoram ir tiesības pieprasīt un saņemt maksātnespējas procesā nepieciešamo informāciju no parādnieka un tā pārstāvjiem.

[5.3] Secināms, ka prasītājs nav pierādījis, ka ir konstatējami priekšnoteikumi zaudējumu piedziņai no SIA /Nosaukums A/ bijušām valdes loceklēm /pers. A/ un /pers. C/, līdz ar to prasība kā nepamatota noraidāma.

[5.4] Noraidot prasību, saskaņā ar Civilprocesa likuma 140.panta sesto daļu atceļams ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2017.gada 29.jūnija lēmumu lietā piemērotais prasības nodrošinājums.

[6] Maksātnespējīgās SIA "/Nosaukums A/" administrators maksātnespējīgās sabiedrības vārdā iesniedzis apelācijas sūdzību, ar kuru pārsūdzēts pirmās instances tiesas spriedumu pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzībā norādīti prasības pieteikumā jau norādītie un šādi apsvērumi.

Pirmās instances tiesa pamatoti secinājusi, ka parādniekam ir nodarīti zaudējumi 83 984,23 EUR apmērā, bet nepamatoti atzinusi, ka par tiem nav atbildīgas sabiedrības bijušās valdes locekles /pers. A/ un /pers. C/.

Tiesa nav ņēmusi vērā, ka 2017.gada 27.jūlija apliecinājums, kas it kā apliecina faktu, ka /pers. C/ 2013.gada 18.februārī sabiedrības mantu un dokumentus nodevusi /pers. A/, ir sastādīts vēlāk, līdz ar to nav vērtējams kā objektīvs pierādījums.

2014.gada 5.jūnija akts, kas it kā apliecina faktu, ka /pers. A/ sabiedrības grāmatvedības dokumentus nodevusi SIA /Nosaukums C/, apstiprina, ka nodoti grāmatvedības dokumentiem tikai par laiku līdz 2013.gada 31.decembrim, bez tam tie nodoti nevis sabiedrības pārstāvim, bet trešajai personai.

Noraidot prasību, tiek radīta prakse, ka valdes loceklis var izvairīties no atbildības, atstājot valdes locekļa amatu pēc paša vēlēšanās un nododot dokumentus trešajai personai, ar kuru noslēgts līgums par grāmatvedības pakalpojumu sniegšanu.

[7] /pers. A/ savā rakstveida paskaidrojumā apelācijas sūdzību nav atzinusi, norādot iepriekš jau norādītos un šādus apsvērumus.

Tā kā prasītājam uz maksātnespējas procesa pasludināšanas brīdi nebija iecelts neviens valdes loceklis, administratoram atbilstoši Maksātnespējas likuma 68.panta pirmajai daļai par parādnieka pārstāvi bija jānosaka sabiedrības dalībnieks un arī no viņa jāpieprasa sabiedrības manta un dokumenti. Lietā ir pierādīts, ka tieši viņa rīcībā ir parādnieka manta un dokumenti.

Atbildētāja pēc valdes locekļa amata atstāšanas visus sabiedrības dokumentus un mantu nodevusi SIA "/Nosaukums C/", kas jau vairāk kā 5 gadus bija sniegusi sabiedrībai grāmatvedības pakalpojumus, kas arī pirms tam bija glabājusi grāmatvedības dokumentus. Tā kā sabiedrības kapitāla daļu īpašnieks /pers. F/ neatradās Latvijā, viņam personīgi nodot dokumentus nebija iespējams, bet sūtīt tos pa pastu bija apgrūtinoši un riskanti. Turklāt, pat ja dokumenti tiktu nodoti /pers. F/, pēdējam tāpat tie būtu jānodod SIA "/Nosaukums C/" grāmatvedības kārtošanai. Līdz ar to konkrētā situācijā atbildētājas rīcība bija vispareizākā, atbilstoša krietna un rūpīga saimnieka rīcībai.

[8] /pers. C/ savā rakstveida paskaidrojumā apelācijas sūdzību nav atzinusi, norādot iepriekš jau norādītos un šādus apsvērumus.

Prasītājs nepamatoti norādījis, ka lietai pievienotais 2017.gada 27jūlija apliecinājums par mantas un dokumentu nodošanu /pers. A/ nav ņemams vērā. /pers. A/ tiesas sēdē apstiprināja, ka ir parakstījusi šo apliecinājumu un ka dokumentā norādītais atbilst faktiskajiem apstākļiem.

[9] Apelācijas sūdzības iesniedzēja – prasītāja maksātnespējīgās SIA "/Nosaukums A/" pārstāvis maksātnespējas procesa administrators Aleksejs Petrovs uz apelācijas instances tiesas sēdi neieradās, rakstveidā informējot tiesu, ka uz tiesas sēdi nevar ierasties attaisnojošu iemeslu dēļ.

Tā kā prasītāja pārstāvis ir lūdzis lietu izskatīt bez viņa klātbūtnes, norādot, ka apelācijas sūdzību un prasību uztur pilnā apmērā, tiesa atzina par iespējamu lietu izskatīt bez viņa klātbūtnes.

[10] Atbildētāja/pers. A/ apelācijas instances tiesas sēdē apelācijas sūdzību un prasību neatzina, izsakot rakstveida paskaidrojumos jau minētos iebildumus.

Pārstāve paskaidroja, ka /pers. A/ par sabiedrības valdes locekli ar paraksta tiesībām tikusi ievēlēta formāli – saimniecisko darbību vadījis pats sabiedrības dalībnieks /pers. F/, bet viņa tikai darbojusies kā asistente un parakstījusi dokumentus. Viņai nezināmu iemeslu dēļ /pers. F/ pats nekādus dokumentus nav gribējis parakstīt. 2013.gadā pret sabiedrību taisīts tiesas spriedums par lielas naudas summas piedziņu, kā rezultātā tiesu izpildītājs aprakstījis visu sabiedrības mantu, vēlāk atsavinājis, līdz ar to saimnieciskā darbība vairs nav varējusi turpināties. 2014.gada jūnijā viņa beigusi pildīt valdes locekļa pienākumus sakarā ar gaidāmo bērna piedzimšanu, informējot par to sabiedrības vienīgo dalībnieku /pers. F/ un nokārtojot izmaiņu reģistrēšanu Komercreģistrā.

[11] Atbildētājas /pers. C/pilnvarotā pārstāve /pers. D/ apelācijas instances tiesas sēdē apelācijas sūdzību un prasību neatzina, izsakot rakstveida paskaidrojumos jau minētos iebildumus.

Pārstāve paskaidroja, ka sabiedrības dalībnieks /pers. F/ ir /pers. C/ vīrs. Viņu laulība 2013.gadā izirusi, tāpēc /pers. C/ beigusi pildīt sabiedrības valdes locekļa pienākumus un atgriezusies Somijā, /pers. F/ savukārt pārsvarā dzīvo Latvijā. Abiem nav nekādu kontaktu, līdz ar to atbildētāja nav informēta par to, kas noticis ar sabiedrību un kur palikusi tās manta un dokumenti.

M o t ī v u d a ļ a

[12] Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, noklausījusies tiesas sēdē klātesošo lietas dalībnieku paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi lietai pievienotos pierādījumus, apsvērusi apelācijas sūdzībā norādītos argumentus, atzīst, ka apelācijas sūdzība un prasība nav pamatotas.

[12.1] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka šā sprieduma [5] punktā un tā apakšpunktos norādītā pirmās instances tiesas sprieduma motivācija, noraidot maksātnespējīgās SIA "/Nosaukums A/" prasību pret sabiedrības bijušajām valdes loceklēm /pers. A/ un /pers. C/ par zaudējumu piedziņu, ir pareiza un pietiekama, tāpēc saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu tai pievienojas.

[12.2] Apelācijas sūdzībā norādītie iebildumi nav pamatoti.

[12.2.1] Pirmās instances tiesa pareizi piemērojusi Maksātnespējas likuma un Komerclikuma normas, kas regulē zaudējumu piedziņu no parādnieka pārstāvjiem, un pamatoti atzinusi, ka maksātnespējīgo SIA "/Nosaukums A/" bijušo valdes locekļu /pers. C/ un /pers. A/ rīcība, atstājot valdes locekļa amatus, ir atbildusi krietna un rūpīga saimnieka rīcības mērauklai un nav bijusi cēlonis zaudējumu nodarīšanai parādniekam, un ka viņas līdz ar to nav atbildīgas par parādniekam nodarītajiem zaudējumiem.

[12.2.2] Apstāklim, ka /pers. C/ un /pers. A/ 2017.gada 27.jūlija apliecinājums par sabiedrības mantas un dokumentu nodošanu ir sastādīts nevis 2013.gada 18.februārī, kad /pers. C/ atstājusi valdes locekļa amatu, bet vairāk kā četrus gadus pēc valdes locekļa amata atstāšanas, nav būtiskas nozīmes strīda izšķiršanā. Būtiski ir tas, vai šis dokuments kopā ar citiem pierādījumiem lietā apliecina mantas un dokumentu nodošanas faktu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 92.pantu, 97.panta pirmo daļu pierādījumi ir jebkuras ziņas, uz kuru pamata var tikt noteikta tādu faktu esamība

vai neesamība, kuriem ir nozīme lietas izspriešanā. Tiesa šādu faktu esamību vai neesamību nosaka, novērtējot pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Tiesai, izvērtējot lietai pievienoto 2017.gada apliecinājumu kopā ar abu atbildētāju paskaidrojumiem pirmās un apelācijas instances tiesas sēdēs un citiem pierādījumiem lietā, t.sk. Uzņēmumu reģistrā 2013.gada 27.martā iesniegto sabiedrības 2012.gada pārskatu un vēlāk iesniegtiem pārskatiem, vadoties no loģikas likumiem un dzīvē gūtiem novērojumiem, nerodas šaubas par to, ka /pers. C/ 2013.gada 18.februārī, atstājot valdes locekļa amatu, visu sabiedrības mantu un dokumentus ir nodevusi valdes loceklei /pers. A/, savukārt pēdējā visu sabiedrības mantu un dokumentus ir pieņēmusi un ir uzņēmusies par tiem pilnu atbildību.

Prasība pret /pers. C/ par zaudējumu piedziņu nevar tikt apmierināta arī tāpēc, ka viņa sabiedrības valdes locekļa pienākumus beigusi pildīt vairāk kā trīs gadus pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas, bet no Maksātnespējas likuma 72.[1] panta pirmās, otrās daļas izriet, ka sabiedrības valdes locekļi ir atbildīgi par zaudējumiem kreditoru prasījumu pamatparādu apmērā, ja nav nodevuši maksātnespējas procesa administratoram dokumentus par pēdējiem trim gadiem pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas.

[12.2.3] Tiesai, izvērtējot lietai pievienoto 2014.gada dokumentācijas pieņemšanas – nodošanas aktu un 2016.gada 15.novembra dokumentācijas pieņemšanas – nodošanas aktu kopā ar citiem pierādījumiem lietā, vadoties no loģikas likumiem un dzīvē gūtiem novērojumiem, nerodas šaubas par to, ka /pers. A/ 2014.gada 5.jūnijā, atstājot valdes locekļa amatu, visus viņas rīcībā esošos sabiedrības dokumentus nodevusi SIA "/Nosaukums C/", kas kārtojusi sabiedrības grāmatvedību, un ka pēdējā savukārt visus dokumentus vēlāk nodevusi sabiedrības dalībniekam /pers. F/.

Izdarot šādu secinājumu, tiesa ņem vērā šādus apstākļus.

Lietā nav strīda un no lietai pievienotajiem dokumentiem izriet, ka SIA "/Nosaukums A/" vienīgais dalībnieks no 2010.gada 12.janvāra ir /pers. F/ un ka uz maksātnespējas procesa pasludināšanas brīdi sabiedrībai nav bijusi ievēlēta jauna valde.

Komerclikuma 224.panta astotā daļa paredz, ka valdes loceklis var jebkurā laikā atstāt valdes locekļa amatu, par to iesniedzot paziņojumu sabiedrībai. Tā kā informācija par /pers. A/ kā valdes locekļa pilnvaru izbeigšanos ir reģistrēta Komercreģistrā, ir pamats secinājumam, ka /pers. A/ ir informējusi sabiedrības vienīgo dalībnieku /pers. F/ par amata atstāšanu.

No Komerclikuma 224.panta pirmās daļas izriet, ka valdes locekļu ievēlēšana ir vienīgi dalībnieku sapulces kompetencē. Tā kā /pers. F/ kā vienīgais sabiedrības dalībnieks nav parūpējies par jauna valdes locekļa ievēlēšanu, secināms, ka viņš ir uzskatījis, ka pietiek ar vienu sabiedrības pārvaldes institūciju – dalībnieku sapulci, kas saskaņā ar Komerclikuma 210.panta otro daļu ir tiesīga pieņemt arī tādus lēmumus, kas ietilpst valdes kompetencē.

No lietai pievienotā 2015.gada 18.jūnijā VID iesniegtā sabiedrības 2014.gada pārskata izriet, ka šos dokumentu sabiedrības vārdā sastādījis un parakstījis pilnvarotais pārstāvis /pers. J/, un lietā nav strīda par to, ka viņš ir SIA "/Nosaukums C/" darbinieks. Arī no sabiedrības 2012.gada pārskata izriet, ka to sastādījusi šī persona. Minētais dod pamatu secinājumam, ka SIA "/Nosaukums C/" darbinieks /pers. J/ ir bijis pilnvarots kārtot sabiedrības grāmatvedību un sastādīt sabiedrības gada pārskatu, t.sk. pārskatu, kas tika sastādīts laikā, kad /pers. A/ atstāja valdes locekļa amatu, līdz ar to /pers. A/ pamatoti viņas rīcībā esošos dokumentus nodevusi SIA "/Nosaukums C/".

/pers. F/, parakstot 2016.gada 15.novembra aktu, ir apliecinājis, ka visu nodoto dokumentācijas kopumu ir pārbaudījis un ka viņam nav nekādu pretenziju pret SIA "/Nosaukums C/".

Lietā nav ziņu un attiecīgu pierādījumu, ka /pers. F/ ir kādas pretenzijas pret /pers. A/ saistībā ar sabiedrības mantas un dokumentu nodošanu.

Maksātnespējas procesa administrators sabiedrības vienīgo dalībnieku /pers. F/ par parādnieka pārstāvi nav noteicis, lai gan no Maksātnespējas likuma 68.panta pirmās daļas 5.punkta izriet, ka pie apstākļiem, kad parādniekam nav izpildinstitūcijas un pārraudzības institūcijas, par parādnieka pārstāvi nosakāms dalībnieks, kuram ir lielākais balsu skaits. Lietā nav ziņu un pierādījumu tam, ka administrators būtu pieprasījis /pers. F/ nodot parādnieka mantu un dokumentus, lai gan Maksātnespējas likuma 27.panta pirmās daļas 1.punkts paredz, ka administratoram ir tiesības pieprasīt un saņemt no parādnieka un tā pārstāvjiem maksātnespējas procesā nepieciešamo informāciju.

Tā kā lietā ir pamats secinājumam, ka parādnieka manta un dokumenti ir nodoti sabiedrības vienīgajam dalībniekam /pers. F/, bet nav ziņu un pierādījumu tam, ka /pers. F/ būtu norādījis maksātnespējas administratoram, ka viņam sabiedrības manta un dokumenti nav nodoti, nav pamata secinājumam, ka sabiedrības manta un dokumenti ir palikuši /pers. A/ rīcībā un ka viņa ir atbildīga par to nenodošanu maksātnespējas procesa administratoram.

Fakts, ka atbildētājas nav savlaicīgi informējušas parādnieka maksātnespējas procesa administratoru par iemesliem, kāpēc nevar nodot parādnieka mantu un dokumentus, ir Maksātnespējas likuma Maksātnespējas likuma 71.panta otrās daļas pārkāpums, bet tas nav pamats zaudējumu piedziņai.

[12.3] Noraidot prasību, atceļams ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2017.gada 29.jūnija lēmumu noteiktais prasības nodrošinājums.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432. – 434.pantu, 454.panta pirmo, otro daļu Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

Maksātnespējīgās SIA "/Nosaukums A/" prasību pret /pers. A/ un /pers. C/ par zaudējumu piedziņu pilnīgi noraidīt.

Atcelt ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2017.gada 29.jūnija lēmumu noteikto prasības nodrošinājumu – ķīlas tiesības atzīmi /Nosaukums D/ novada zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/uz /pers. A/ piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/ un aizlieguma atzīmi VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" reģistrā uz /pers. A/ piederošo transportlīdzekli /TL marka/ ar valsts reģ.Nr./reģistrācijas numurs/.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā un samaksājot drošības naudu 300 EUR apmērā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja S.Krūmiņa

Tiesnese S.Vamža

Tiesnese I.Ošiņa